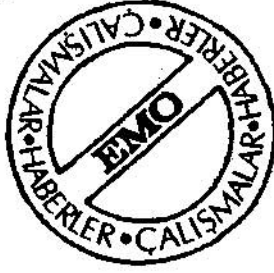

oda'dan haberler

E.M.O.'NIN DÜZENLEDİĞİ PANELDE "RENKLİ TV" KONUSU TARTIŞILDI

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesinin düzenlemiş olduğu "Renkli TV ve Tekniği" konulu Panel 28 Haziran 1982 günü İstanbul Sanayi Odası Toplantı Salonunda yapıldı. İlgili ile izlenen panelde, panel yöneticisi E.M.O. İstanbul Şubesi Başkanı Selçuk ESEN kısa açık konuşmasında özetle şunları söyledi.

"Renkli TV yıllardan beri olumlu olumsuz yanları ile tartışıldı. Sonunda paraşütle iner gibi uygulamaya girdi. Belirli adımların atılmış olmasına rağmen burada üretilen görüşlerden yararlanılabileceği inancındayız."

Konuşmacılardan ilk sözü İstanbul Sanayi Odası Sözcüsü ve bir TV alıcısı-üreticisi firma yetkilisi olan Tahsin ER-SOY aldı. Ersoy görüşlerini özetle şöyle açıkladı:

"İletişim ve etkileşimin bunca yoğun olduğu bir ortamda ve çevremizdeki ülkelerde yürürlükte olması açısından renkli TV olayının dışında kalamazdık. Renkli TV nin eğitimdeki yeri yadsınmaz. Ancak ekonomik kaynaklarımızın da sınırlı olduğu bir gerçektir.

İnsanlar renkli TV den haberdar olmuş ve bu imkândan yararlanmak isteğinde ise, artık tartışılması gereken, ülke koşulları açısından en yararlı yolların bulunmasıdır. Aksi halde bu eksiklik mutlaka başka yollardan giderilecektir.

Bir yıl kadar önce gümrükte sağlanan kolaylık sonunda 100-400 bin renkli TV alıcısı Türkiye'ye girdi. Bu mal Türkiye'de üretilmediği zaman ihtiyaç yi-

ne karşılanıyor. Ancak, bu takdirde dışarı çıkan para iki kat fazla oluyor. Türkiye'de üretim, döviz çıktıları açısından yarı yarıya azalma demektir.

Elektronik endüstrisi çok önemli bir sanayi koludur. Renkli TV üretimi bu endüstriye katkıda bulunacaktır. Elektronik sanayii, ihracat alanında yeni olanaklar açabilir. Bu nedenlerle renkli TV üretimine geçmek zaruret halini almıştır."

İkinci konuşmacı Uğurgül A. Ş. Genel Müdürü Gündüz özvardırlı idi. özvardırlı konuya ilişkin özetle şunları söyledi :

"Renkli TV yayını ve üretimi bir devlet kararı olarak yürürlüğe konmuştur. Bu tür kararlar sadece ekonomik değil, sosyal ve politik gerekçelerle de alınır. Bu bakımdan saygı ile karşılıyoruz.

Siyah-beyaz TV üretimi ile Türkiye Elektronik sanayisi belirli bir deneyim kazanmıştır.

79-80-81 yıllarında TV alıcısı talepleri, tahminlerin % 50'si düzeyinde kalmıştır. Bunun nedeni fiyatların alım gücünün üstüne çıkmasıdır. Girdilerdeki beklenmedik artışlar bu olayın nedenidir. Üreticiler kâr oranını çok düşük tutsalar bile bu durum değişmeyecektir.

üretimde bir an önce yerli katkıyı artırmak için gümrük vergilerini düşürmek gereklidir. Böylece fiyat daha ucuz olarak belirlenebilir."

Son konuşmacı ODTÜ öğretim üyelerinden Doç. Dr. Güney GÖNENÇ aynı

zamanda Elektrik Mühendisleri Odası sözcüsü idi. Gönenç görüşlerine, hükümet adına renkli TV konusunda yapılan açıklamadan bir bölüm okuyarak başladı. Daha sonra değerlendirmelerini sürdürdü :

"Hükümet renkli TV konusunda yaptığı açıklamada, siyah-beyaz TV'de yapılan yanlışların, israfın yapılmayacağını bildiriyor. Bu nedenle siyah-beyaz TV'ye geçerken yapılan yanlışları hatırlamakta yarar var.

Siyah-beyaz TV'ye DPT karşı idi, renkli TV'ye de DPT 4. planda yer vermemiştir. Türkiye'de TV alıcıları 2. kanalı alamayacak bir frekansta üretilmiştir. Bunun sonucu 5-10 marklık bir cihaz eksikliği yüzünden alıcılar işe yaramaz hale geldiler. DPT'nin ve bakanlığın bu cihazın konulması yolunda isteği bir yıl oyalandıktan sonra kabul edildi. Siyah-beyaz TV alıcılarında herhangi bir standart konulmamıştı. Her firma kendi işine geldiği gibi üretti, tik TV alıcısı üretimine başlanırken de yerli katkı oranlarından abartma ile söz ediliyordu. Yerli katkı hesapları gerçekçi değildir. O koşullarda renkli TV'ye ve 2. kanal yayına karşı çıktığımızda bize, teknolojiye düşman diyenler, lambalı TV ürettiler.

Bugün dışarda fiyatı 200-400 DM (Türk parası ile 13-26 bin TL.) olan siyah-beyaz TV 40 bin TL. na satılmaktadır.

Avrupa'da Türk parası karşılığı 66 bin ila 125 bin TL. na satılan renkli TV alıcıları için hükümet 110-143 bin TL. fiyat önermiştir, üreticilerin isteği ise 140-180 bin TL. dir. Hükümet son açıklamada 51 cm. den küçük ekranlı TV yapılmayacak dedi. Geri ülkelerde hep böyle olmuştur. Daha büyük, daha lüks üretim öne çıkmıştır. İleri ülkelerde küçük ekranlar daha çok kullanılmaktadır.

Bugünlerde TRT Genel Müdürü açıklamaya yaparak PAL sistemini uygulayacağını dedi.

Oysa 1973'de ABD'de çıkan bir dergi "Türkiye PAL sistemine karar verdi." diyordu.

Almanya bize stüdyo kurdu. Biz on yılda stüdyo bedelinin 300-400 katını Almanya'dan aldığımız malzemeye ödedik."

Daha sonra 2. tur konuşmalara geçildi.

2. turda ilk sözü yine Tahsin ERSOY aldı. Ersoy bu konuşmasında özellikle Güney GÖNENÇ'in görüşlerini yanıtladı. Ersoy, siyah-beyaz üretimine başlaması idi Türk halkının cebinden 2-3 kat daha fazla para çıkacaktı. Çünkü TV bir ihtiyaç haline gelmişti, dedi. Mevcut siyah-beyaz TV alıcılarına 1.200,- TL. hk masrafla UHF modülünün eklenebileceğini, böylelikle cihazların 2. kanalı alabilir hale geleceğini söyledi.

Yerli katkı oranının değişik biçimlerde hesaplanabileceğini, ancak Türkiye'de birçok ülkeden daha ileri düzeyde yan mamulün, TV alıcısı üreticilerince üretilmediğini belirten Ersoy, bu alanda gereksiz parça üretiminin bile yapıldığını anlattı.

Fiyat tartışması yapılırken, üreticinin ödediği ithal vergisinin, gider vergisinin finansman ve yatırım masraflarının dikkate alınması gerektiğini hatırlatan Tahsin ERSOY istihdama yapılan katkıya dikkati çekti. İşçi çıkarılmayan bir ortamda üretimin sürmesinin bir avantaj sayılması gerektiğine değindi.

Tahsin ERSOY, kullanılacak sistem seçiminde üreticilerin bir rolü olmadığını ve sistemlerin kârlılık açısından farklılığı bulunmadığını da söyledi.

Gündüz ÖZVARDARLI ikinci konuşmasında renkli TV üretimine geçmek açısından zamanlamayı uygun bulmadıklarını belirtti. Siyah-beyaz tüp veren iki firmanın ve tüp camı üreten bir firmanın milyarlık yatırımlarının renkli TV'ye geçişle bir kenara itildiğini belirten özvardarlı bu konudaki görüşlerini bakanlığa bildirmelerine rağmen durumun değişmediğini sözlerine ekledi, özvardarlı görüşlerini açıklarken her yeni üretimin biraz pahalıya mal olduğunu, dolayısıyla yıllardır üretim yapan ülkelerle karşılaştırma yaparken bu durumun dikkate alınması gerektiğini vurguladı.

E.M.O. sözcüsü Güney GÖNENÇ ise ikinci konuşmasında özetle şunları söyledi. "Yapılan araştırmalar göstermiştir ki, siyah-beyaz TV üretimi yapılan ülkelerde 100 evden 70'ine TV alıcısı girdiğinde renkli TV üretimi devreye sokulmaktadır. Türkiye'de de böyle olmuştur. Renkli TV halkın duyduğu bir ihtiyaç değildir. Tersine bunun bir ihtiyaç olduğu inancı pompalanmaktadır.

Yani siyah-beyazda olduğu gibi, renklide de suni talep yaratılmaktadır.

öte yandan renkli TV'nin siyah-beyaza göre, eğitim açısından bir üstünlüğü yoktur. Tersine araştırmalar siyah-beyaz TV'nin daha dikkatli izlendiğini ortaya koymuştur.

Fiyat tartışması konusunda tahminin şudur :

Bakanlık geri adım atacak ve üretici firmaların istediği fiyatlar üç aşağı, beş yukarı gerçekleşecektir.

Ben sözlerimi bir öneri ile bitirmek istiyorum.

Türkiye'de renkli TV üretimine nasıl olsa başlanacaktır. Bu iş standardı konulduktan sonra devlet eliyle yapılmalıdır. Böylece ekonomik kayıp ve israfın daha az olması sağlanabilir."

Panele izleyicilerin sorularının yanıtlanması ile son verildi.

ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİNDE EĞİTİM VE ARAŞTIRMA ULUS \L SEMPOZYUMU YAPILDI

Karadeniz Teknik üniversitesince Trabzon'da düzenlenmiş olan Elektrik Mühendisliğinde Eğitim ve Araştırma Ulusal Sempozyumu 9-11 Temmuz 1982 tarihinde yapıldı. Sempozyuma sunulan bildiriler şunlardır :

- Elektrik Mühendisliği ve Eğitimi. Abdülkadir Kahraman (Elektrik Mühendisleri Odası)
- Dil ve Elektrik Mühendisliği Eğitimi. Doç. Dr. Yurdakul Ceyhan (ODTÜ Elektrik Müh. Bölümü)
- Bilim Dilimizi Geliştirme. Prof. Dr. Rauf Nasuhoğlu (A.Ü. Fen Fak.)
- Biyomedikal Mühendisliği ve ülkemiz Koşulları Bakımından Elektrik Mühendisliği Eğitimiyle Olan ilişkileri. Prof. Dr. Ertuğrul Yazgan, Dr. Bahattin Karagözoğlu (İTÜ Maçka Elektrik Fak.)
- Biyomedikal Mühendislik Eğitimi. Y. Doç. Dr. Ziya İder (ODTÜ Elektrik Müh. Bölümü)

• Elektronik Mühendisliğinde Eğitim Sorunları ve Çözümler. Sevtap Koçak (TÜBİTAK Elektronik Birimi)

• Yurtdışında Elektrik Mühendisliğinde Enerji Kolunda Eğitim ve Araştırmada Genel Eğilimler ve Türkiye İçin Düşünceler. Y. Doç. Dr. Güven önbilgin (KTÜ Elektrik Müh. Bölümü)

• TEK¹ da Uygulanan Eğitim Etkinlikleri — ülkemizdeki Mühendis ve Diğer Teknik Eğitimlere İlişkin Öneriler. Orhan Zeki Demiray (TEK Araştırma Dairesi Başkanlığı): Tuncay Derman (TEK Eğitim Dairesi Başkanlığı)

• Enerji Sektörü Enformasyon Sistemi Yapısına Genel Bir Bakış. Esat Nadir Yılmaz (TEK Afşin-Elbistan Tes. Dairesi Başkanlığı)

• Petrokimya Kompleksi Yatırımında Elektrik Mühendisliği ve Eğitimi Sorunu. Celal Erbil (PETKİM Aliağa Kompleksi)

• Transmisyon Cihazları Endüstrisi Alanında Araştırma ve ARLA. Fikret Yücel (PTT ARLA)

• SEGEM ve Elektrik Mühendisliği Sahasındaki Çalışmaları. Vecdi Erturan (SEGEM Elektrik Bölümü Başkanlığı) Sempozyumun son gününde genel bir değerlendirme için düzenlenen Panele Prof. Dr. Ertuğrul Yazgan, Fikret Yücel, Doç. Dr. Atalay Barkana, Abdülkadir Kahraman, Tuncay Derman, Vecdi Erturan ve Y. Doç. Dr. Güven önbilgin tartışmacı olarak katıldılar.

• Elektrik Mühendisliğinde İstatistik Yöntemlerin Uygulanması ve Enerji Sistemlerinde Güvenilirlik Disiplini. Y. Doç. Dr. Mehmet Şahinoğlu (ODTÜ Uygulamalı İstatistik Böl.)

• Teknik Yüksek öğretimde Programlı Elektronik Hesaplayıcılar. Doç. M. Ali Çorlu, Doç. Dr. Edip Büyükkoca (Kocaeli D.M.M. A.)

• Hacettepe üniversitesinde Elektrik Mühendisliği Eğitimi. Doç. Dr. Alper Uraz (H.ü. Elektrik ve Elektronik Müh. Böl.)

• Karadeniz Teknik üniversitesi Elektrik Mühendisliği Bölümünde öğretim. Doç. Dr. Rasim Aldemir (KTÜ Elektrik Müh. Böl.)

• Mühendislik Eğitiminde Staj ve Uygulama Sorunları. Tuncay Derman (TEK Eğitim Dairesi Başkanlığı)

• Sanayimizin Elektrik Mühendisliği Eğitiminden Bekledikleri. Sücül Arıbaş, Levent Şimşek (NETAŞ A.Ş.)

• Günümüzde Elektronik ve Yüksek Frekans Tekniği, Mühendislik öğretimi Alanında Yurtiçi ve Yurtdışı Uymamaların Karşılaştırılmalı Değerlendirilmesi. Prof. Dr. Bingül Yazgan (İTÜ Elektrik Fak.)

TMMOB ANAYASA TASLAĞI KONUSUNDAKİ GÖRÜŞÜNÜ AÇIKLADI

TMMOB Başkanı Bülent TANIK 15 Ağustos 1982 günü yaptığı basın toplantısında Birliğin Anayasa Taslağı konusundaki aşağıdaki görüşünü açıkladı.

"T.C Danışma Meclisi Anayasa Komisyonu Başkanlığının isteği üzerine TMMOB, alt birimlerinin ve üyelerinin görüşlerini de derleyerek, yeni Anayasa konusundaki görüş ve önerilerini iletti. Halen üzerinde tartışmaların sürdüğü Anayasa tasarısı ile, Komisyona iletilen görüşlerimiz arasında köklü ayrıntılar bulunmaktadır.

öncelikle Kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan TMMOB'nin kuruluş ve gelişimine değinmek ve onu doğrudan ilgilendiren tasarı hükümlerini değerlendirmek yerinde olacaktır.

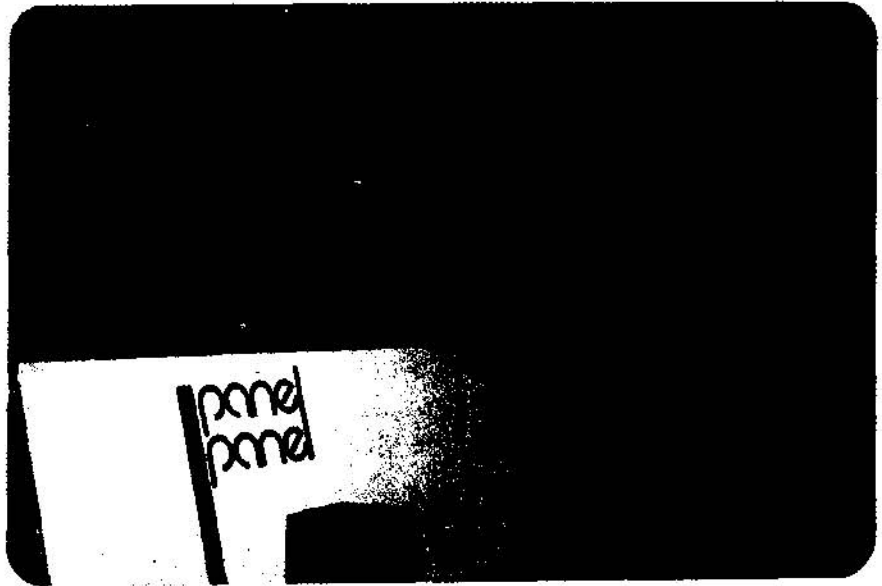
ülkemizin SİVİL KURUMLARA kavuşması yeni bir olgudur. Osmanlı Toplumunun merkezci bürokratik yapısında esas olan, askeri temele dayalı kurumsal yapının, sivil topluma dönüştürülme çabası CUMHURİYET'le başlamaktadır. 1924 Anayasasının temel çerçevesi budur.

1924 Anayasasının çizdiği bu temel çerçeve, mühendislik ve mimarlık etkinlik alanlarına 1926'dan başlayarak çeşitli sivil kuruluşları ve yasal düzenlemeleri getirmiştir.

Nitekim 1926'da kurulan Türk Yüksek Mühendisler Birliği ile başlayan bu girişim, 1954 ve 6235 sayılı yasa ile TMMOB'nin kurulmasına ulaşan, 1961'de de meslek kuruluşlarının kamu kurumu niteliği kazanmasıyla gelişen bir zincir oluşturmaktadır.

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının toplum içerisindeki konum ve güçleri, topluca üyelerinin konum ve güçlerinden kaynaklanmakta ya da bunun belirlediği ilişkilerde şekillenmektedir.

Ekonomik yapıdaki aksaklıklar, eğitim sistemindeki yetersizlikler, işsizlik ve benzeri sorunlar, mühendis ve mimar topluluğunun aydın yurtsever-teknisyen sorumluluğu ile birleşince; bu topluluğun kuruluşları ile belirli çıkar çevreleri ve siyasi iktidarlar arasında, 1970' lere gelirken başlayan yoğun bir gerginliğe yol açmıştır.

Nitekim bu yollarda TMMOB tarafından ülke yararına olduğu savunulan birçok görüşün doğruluğu bugün yaşam tarafından kanıtlanmıştır. Kuruluşumuzca ileri sürüldüğü günlerde bu görüşlere belirli çıkar çevreleri ve siyasal iktidarlarca gösterilen tepkiler akıldadır. Bazı dar çıkar gruplarının siyasal programlarındaki ülke gerçeklerine uymayan ve kamu yararıyla çelişen noktaların, bürokrasinin politik ve hiyerarşik bağımlılık ilişkisi dışındaki mühendis ve mimarlar tarafından açığa çıkarılması, 1970 öncesinden beri 'siyaset' yapma suçlamasıyla karşılanmaktadır.

TMMOB Kuruluş yasası gerekçesinde belirtilen "ülkenin iktisadi ve teknik şurası" olma özelliğini kazandıkça, bu çevrelerce başlatılan suçlamalar artmış ve kuruluşumuzu etkisizleştirmek çabalan, meclislere kadar ulaşmıştır.

1973 yılında Senatodan dönen bir yasa tasarısı ile yalnızca TMMOB için öngörülen, kamuda çalışanların üye olamaması, ya da meslek grubunun ancak dar bir bölümünün üye olabilmesi 'Siyaset' yapmama, ve idari vesayet kurulması gibi önlemlerin hemen tamamı, bugün, daha da geliştirilerek tüm meslek kuruluşlarına uygulanmak istenmektedir.

Şöyle ki Danışma Meclisine sunulan Anayasa Tasarısının 170. Maddesi "Kamu kurumu ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde devamlı olarak çalışanlar meslek kuruluşlarına üye olamazlar."

"Meslek kuruluşları, kuruluş amaçları dışında faaliyet gösteremezler, meslek kuruluşları siyasetle uğraşamazlar, siyasal partiler sendikalar, demeklerle ortak hareket edemezler."

"Meslek kuruluşlarının organlarının seçimleri, üyelerinin en geniş biçimde katılımını sağlayacak ve hakim yönetim ve denetiminde yapılacak şekilde kanunla düzenlenir."

"Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün, milli güvenliğinin, kamu düzeninin, başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması, suçların önlenmesi bakımlarından gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, mahallin en büyük mülki amiri hakim kararına kadar meslek kuruluşunun seçilmiş organlarını görevden uzaklaştırabilir." demektedir.

Bu hükümleri sırasıyla irdeleyecek olursak :

TMMOB Bugün 18 uzmanlık dalından oluşan odalarıyla 108 bin mimar ve mühendisi bünyesinde toplamaktadır. Üyelerin % 70'i kamu iktisadi teşebbüsleri ile kamu kurumlarında sürekli olarak çalışmaktadır. Bazı uzmanlık dallarında bu oran % 100'e yaklaşmaktadır. Bu hüküm jeoloji, meteoroloji, orman ve ziraat gibi uzmanlık dallarında meslek örgütlenmesinin yok edilmesi anlamına gelmektedir. Diğer dallarda üye kaybı ise % 50-80 arasında değişecektir.

ülkemizin ekonomik ve teknik yapısındaki kamu kesiminin ağırlıklı roK. gözönüne alındığında "Kamu Kurum ve Kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde devamlı olarak çalışanların" meslek kuruluşlarına üye olmamalarının, bu kuruluşlardan beklenen mesleğin geliştirilmesi "amme ve memleket menfaatlerinin korunması" gibi amaçları engelleneceği açıktır.

Kamu kesiminde çalışanlara üyelik sağlığı, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşunu zaafa uğratarak güç süzleştirecek, görüş zenginliğini ve çeşitliliğini yokedecektir.

Kamu kuruluşlarında çalışan mühendis ve mimarların diğer meslektaşlarının yararlandığı mesleki çalışmalardan ve denetimden ayrı tutulması tasarısının hemen tümüne egemen olan "Özel Sektöre" ayrıcalıklı örgütlenme özgürlüğü tanımanın bir başka biçimidir.

Bu madde bu haliyle hak ayrıcalığı getirerek, yasa önünde eşitlik ilkesini de çiğnemektedir. "Meslek kuruluşları, kuruluş amaçları dışında faaliyet gösteremez" hükmü Anayasada yer alması gereken bir konudur.

Bu kuruluşların tüm meslek grubunu kapsayan üye varlıkları ve demokratik işleyiş içindeki üyelerin denetimi "amaç dışı faaliyetin" önlenilmesinin tek güvencesidir. Bu kuruluşların mevcut yapılan ve örgütlenme biçimleri de zaten amaç dışı faaliyetlere olanak tanımayacak biçimdedir.

"Meslek kuruluşları siyasetle uğraşamazlar, siyasal partiler, sendikalar ve derneklerle ortak hareket edemezler" hükümleri ise yüzeysel bir siyaset kavramından yola çıkmaktadır.

Demokratik toplum yapısı insanlığın yüzyıllar süren ortak uğraşları sonu-

cunda kurulmuştur. Bu yapının temel karakteristiği insan topluluklarının görüş ve önerilerini örgütlü biçimde dile getirebilme platformlarının yaratılmasıdır.

Siyaset kavramı, iktidar alternatifi olmanın toplu programı olarak değerlendirildiği takdirde meslek kuruluşlarının heterojen yapılarının ve demokratik isteyeşlerinin böyle programların uygulanmasına zaten olanak sağlayamayacağı açıktır. Ancak geniş anlamıyla siyasetten uzak bir insan topluluğu ve insan davranışı da düşünmek olanaksızdır. Toplumsallık ve düşünebilme insanın her davranışını siyasetle ilişkili kılmaktadır.

Kaldı ki uzmanlık alanlarına giren konularda doğrudan "siyasi karar mercilerinin" istemleri ile hazırlanan görüş ve önerileri üretmek ve hatta Anayasayı tartışmak bu hükümle nasıl bağdaştırılacaktır.

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, doğaları gereği bir siyasal parti ile ortak bir program içine giremezler. Bunun teminatı tüm meslek grubunu kapsamalarıyla sağlanan kitle-selliklerinden ve "idarenin vesayetinden" uzak demokratik işleyişlerinden gelmektedir.

Oysa madde bu biçimiyle, idarenin ve yönetimdeki siyasal partinin programına kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşların ortak ederek kendi kendisiyle çelişecektir.

"Sendikalar ve dernekler ile ortak hareket edemezler" hükmü ise kişi ve örgütleri birbiriyle ilgisiz, parçalanmış ve "yönetilen" bir toplum kurmaya yöneliktir.

Birlikte davranmanın suç sayılabildiği ve istenmediği çağdaş bir toplum gösterilemez. Aynı konu sadece meslek kuruluşlarının düzenlendiği 170. madde değil "Toplantı ve özgürlükler" bölümünde 33. ve 34. maddede Kooperatifçiliğin Geliştirilmesi bölümünde 46. maddede, Sendikal Faaliyet bölümünde 56. maddede, partilerin uyacakları Esaslar Bölümünde 78. maddede de yazılarak tekrarlanmıştır.

"Meslek Kuruluşlarının organlarının seçimleri, üyelerinin en geniş biçimde katılımını sağlayacak ve hakim yönetim ve denetiminde yapılacak şekilde kanunla düzenlenir." hükmü vasayet tehdidinden başka bir anlam ifade etmemektedir. 108 bin üyeli TMMOB'nin

genel kurulları yasa ve tüzük hükümleri gereği zaten tüm üyelerin katılımına açık biçimde düzenlenmektedir. Bu madde zaten itiraz söz konusu olduğunda yetkili merci olan hakimlerin kolluk kuvvetlerinin şu anda yapmakta oldukları işlerle, anayasa tarafından sorumlu tutulmalarını getirmekten öte bir anlam taşımayacaktır.

Maddenin son fıkrası ise, (*) soyut gerekçelerle, mülki amirlerin seçilmiş yöneticileri keyfi olarak görevden alınmasına olanak sağlayacaktır. Bütün bunların ışığında rahatlıkla belirtilebilir ki: Anayasa tasarısı, yıllardır siyasi iktidarların ve belirli çıkar çevrelerinin TMMOB ve benzeri meslek kuruluşları konusunda arzuladığı ancak şu ya da bu nedenle gerçekleştirmediği etkisizleştirme çabalarını anayasal bir çerçeveye oturtma "başarısını" göstermektedir.

Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, demekler, sendikalar kooperatifler ve benzeri çeşitli örgütlenmelere ilişkin maddeler aynı çarpık anlayışın bütünselliğini taşımaktadır.

TMMOB daha önce anayasa konusunda görüşünü açıklarken çağdaş anlamda anayasaların birer toplumsal sözleşme metni olduğundan yola çıkarak, başta şu noktanın altını çizmişti:

"Anayasaların ait oldukları toplumun tüm bireylerinin temel hak ve özgürlüklerini ve yükümlülüklerini kapsadığı, Devlet-Birey ilişkilerini belirlediği, toplumun tüm ana kurumlarının ilişkilerini belirlediği, toplumun tüm ana kurumlarının ilişkilerini düzenlediği gözönünde tutulduğunda, öznesi olan birey ve kurumların, en yaygın onayını sağlayacak bir süreçte oluşturulması zorunludur. Bu bakımdan genel olarak anayasaların, sosyolojik anlamda mesruiyetinin sağlanabilmesi, oluşturma mekanizmaları içinde toplumdaki çeşitli kesimlerin en geniş temsiliyetine merkezi önem tanır." Bugün ortaya çıkan anayasa tasarısı, TMMOB'nin anayasaların hazırlanış sürecine ilişkin kaygılarını doğrular niteliktedir. Aynı kaygıları tartışma sürecinde de dile getirmek gerekmektedir. Unutmamak ge-

(*) Devletin ülkesi ve milliyetiyle bölünmez bütünlüğünün, milli güvenliğinin, kamu düzeninin, başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması, suçların önlenmesi bakımından gecikmesinde sakınca bulunan hallerde gibi.

rekir ki, hasırlanan tasarı Danışma Meclisinde ve MGK'da alacağı son şekilden sonra onaylanmak üzere topluma sunulacaktır. Yani anayasanın nihai onay mercii toplum olacaktır. O nedenle de anayasaya şekil vermeye çalışanlar asıl olarak toplumun baskısını hissetmek zorundadırlar. Komisyondan çıkan tasarıya bakıldığında böyle bir baskının hissedilmediği izlenimi edinilmektedir, örneğin, toplumun yönetimi, bu tasarıda seçme ve seçilme mekanizmasının dışında oluşan bir erke tabi kılınmaktadır. Diğer bir deyişle, toplumun kendi seçtiği siyasi gücün üstünde ve dışında bir yönetim mekanizması söz konusudur.

Kuşkusuz böyle bir yönetme-yönetilme ilişkisinin var olduğu bir toplumda derneklerden siyasi partilere kadar uzanan toplumsal örgütlenmeler baskı grubu işlevlerini göremezler. Çünkü bu örgütlenmeler toplumun kendi kendisini yönetmesinin, kitlelerin istemlerinin dile getirilmesinin araçlarıdır ve varoluş nedenleri de, varlıklarını sürdürbilmelerinin koşulu da baskı grubu işlevini yerine getirebilmelerinde yatmaktadır.

Buna karşılık taslakta öngörülen toplum yönetimi, sözü edilen demokratik mekanizmaları kurularak toplumun bireylerini, en geniş kitleleri siyaset yasağları ve devlet müdahaleleri ile sonuna kadar etkisizleştirecektir. Bu durum kaçınılmaz olarak ekonomik-siyasal ve toplumsal düzeyde tekel durumundaki, çok dar bir toplumsal nüfuz grubunu yönetimde etkili kılacaktır. Anayasa tasarısının çok değişik kesimlerin tepkisi ile karşılaşmasının bir nedeni de budur.

TMMOB'nin daha önce de belirttiği gibi anayasanın çağdaş bir topluma uyum gösterebilmesi için kullanabileceği iki temel araç: özgürlüklerin genişletilmesi ve özerkliklerin yaygınlaştırılmasıdır. Her ikisi de her tür düşüncenin yayılması, örgütlenme özgürlüğünün sağlanması ve insanların kendi kendini yönetme yeteneğinin geliştireceği yapıların kurulmasıyla sağlanabilir.

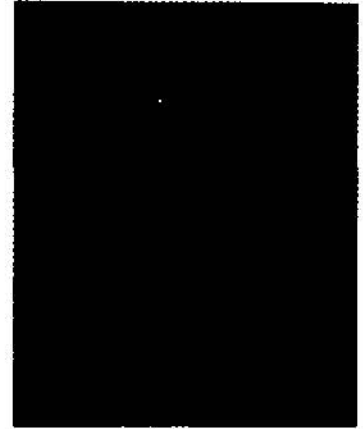
Eğer oluşturulmaya çalışılan toplum düzeyi "muasır medeniyet seviyesi" ise bunun ürettiği kavram bireyi devlete karşı korumak, güven altına almaktır. Devletin müdahale etmediği alanları tanımlamak, bireylere onların yaratıcılığına ve üreticiliğine inanmak, kısaca

"sivil toplum" kavramında ifadesini bulan biçimlendirmeyi amaçlamak gerekir. Kurumsal gerçekliğin oldukça karmaşık ve gelişik bir yapıya sahip olduğu çağdaş toplumlarda, özellikle batıda yönetimin yaygınlaştırılması, yönetilenlerin kararlara ve yönetime katılımı konusundaki eğilimlerin yaygınlaştığı bir tarihsel dönemde ülkemizde tam tersi yönde gelişmelere yol açacak bir anayasal çerçevenin TMMOB'nin öngördükleriyle ne denli çalıştığı ortadadır.

Sonuç olarak;

Bu anayasa taslağını toplumca özlemi duyulan gerçek anlamda çağdaş demokratik bir yapıyı kurma çabalarını sürekli aksatacak bir engel olarak niteliyoruz.

Toplumumuzun bugünkü demokrasi, kültür ve bilim düzeyinin yukarıda tanımlanan yöntem ve içerikte bir anayasa hazırlayacak yetkinlikte olduğuna inancımızı belirtiriz."

ZEKİ TURGAY'I YİTİRDİK

Ağbeyimiz Zeki Turgay'ı 6 Temmuz 1982 günü yitirdik. 1913 yılında Erzincan'da doğan Turgay, 1937 yılında İstanbul Yüksek Mühendis Mektebi Elektromekanik Şubesinden mezun oldu. 1940 yılında Paris Ecole Sup d'Electricite'den master derecesi alan Zeki Turgay Paris'te 5 yıl OECD nezdinde Enerji Bakanlığı Teknik Müşaviri olarak görev yaptı. Etibank ve TEK'te uzun yıllar çeşitli görevler yaptıktan sonra emekli oldu.

Meslektaşları arasında aydın kişiliği ile saygıdeğer bir yeri olan üyemiz Zeki Turgay'ın ailesi ve yakınlarına başsağlığı diliyoruz.

EMO Yönetim Kurulu